

contact | *aan mee*

bedrijventerreinen@drenthe.nl

We denken graag met

Aanpak toekomstbestendige bedrijventerreinen

Drentse bedrijventerreinen klaar voor de toekomst

Oktober 2026

Colofon

Dit is een uitgave van de provincie Drenthe

Bronnen: Provincie Drenthe, Werklandschappen van de Toekomst
(foto's op pagina 7, 15, 18 en 22)

Inhoud

Voorwoord	5
1. Samen werken aan toekomstbestendige bedrijventerreinen	6
2. Een goede basis voor de volgende stap	10
2.1 Wat is er al gedaan	10
2.2 De volgende stap	13
3. Bedrijventerreinen als plek voor vernieuwing en groei	14
3.1 Onze ambitie voor 2050	14
3.2 Onze ambitie voor 2027	16
4. Waar zetten we op in	19
4.1 Basis op orde	21
4.2 Energie	23
4.3 Mobiliteit	24
4.4 Natuurinclusief en klimaatadaptatie	25
4.5 Circulaire economie	27
4.6 Water en bodem	27
4.7 Ruimtegebruik en ruimtelijke kwaliteit	28
5. Samen aan de slag	30
5.1 Gouden regels voor samenwerking	30
5.2 We doen het samen	31
5.3 Ondersteuning bij financiering en uitvoering	31

Voorwoord

Bedrijventerreinen zijn onmisbaar voor Drenthe. Hier werken ondernemers aan groei en vernieuwing en werken duizenden inwoners. Ik zie dat ondernemers, parkmanagers en gemeenten al veel doen om hun terrein sterk en aantrekkelijk te houden.

Tegelijk verandert er veel. Ondernemers hebben te maken met een vol stroomnet, beperkte ruimte, veiligheids- en bereikbaarheidsvraagstukken en de gevolgen van klimaatverandering. Dat vraagt om investeringen. En vooral om samenwerking. Niet later, maar nu.

Ondernemers, parkmanagers en gemeenten kennen hun bedrijventerrein het beste. Zij weten welke kansen en knelpunten er zijn en waar samenwerking nodig is. De provincie sluit daarop aan door partijen te verbinden, mee te denken en de weg te wijzen naar kennis, ondersteuning en bestaande regelingen. Uit gesprekken blijkt dat ondernemers en gemeenten behoefte hebben aan deze verbindende rol. Door partijen samen te brengen, worden kansen beter benut, komen initiatieven tot uitvoering en ontstaan vaker concrete resultaten.

Met deze aanpak helpen we goede plannen verder. Zo maken we samen met gemeenten en ondernemers onder meer plannen voor een toekomstbestendige inrichting van bedrijventerreinen. De onlangs opgerichte Herstructureringsmaatschappij Drenthe-Groningen helpt om bestaande bedrijventerreinen te herontwikkelen, te verduurzamen en beter te benutten.

Zo werken we samen aan bedrijventerreinen die klaar zijn voor de toekomst: sterk, veilig, aantrekkelijk en met ruimte om te ondernemen. Ik nodig u uit om mee te doen en samen de volgende stap te zetten.

Willemien Meeuwissen
Gedeputeerde Economie

1. Samen werken aan toekomstbestendige bedrijventerreinen

Op de ruim 120 bedrijventerreinen in Drenthe werken ongeveer 70.000 mensen bij meer dan 5.000 bedrijven. Hier wordt gewerkt, geproduceerd, geïnnoveerd en geïnvesteerd. Bedrijventerreinen zijn daarom belangrijk voor de economie, werkgelegenheid en leefbaarheid van onze provincie.

Tegelijkertijd staan ondernemers voor grote uitdagingen. Denk aan een vol elektriciteitsnet, ruimtegebrek, gevolgen van klimaatverandering, schaarse grondstoffen en veiligheidsvraagstukken. Deze ontwikkelingen kunnen gevolgen hebben voor investeringen, groei en de dagelijkse bedrijfsvoering. Toekomstbestendige bedrijventerreinen zorgen voor een aantrekkelijk en veilig ondernemersklimaat. Ze dragen bij aan de energietransitie, stimuleren hergebruik van grondstoffen, zijn goed bereikbaar en houden rekening met natuur en klimaat.

Wat verstaan we onder toekomstbestendig?

Voor ondernemers betekent toekomstbestendigheid meer dan verduurzaming alleen. Het gaat ook om een goed georganiseerde samenwerking, veiligheid, ruimte om te ondernemen, bereikbaarheid, economische kracht en het vermogen om op veranderingen in markt, technologie en regelgeving in te spelen.

Voor de Aanpak toekomstbestendige bedrijventerreinen gebruiken we de volgende definitie:

Toekomstbestendige bedrijventerreinen zijn veilige, economisch vitale, duurzame en groene bedrijventerreinen met een hoge ruimtelijke kwaliteit. Ze zijn goed georganiseerd en kunnen meebewegen met maatschappelijke en technologische ontwikkelingen.

Volgens de [Raad voor de Leefomgeving en Infrastructuur](#) (RLI) spelen bedrijventerreinen een belangrijke rol bij grote maatschappelijke opgaven, zoals de energietransitie, de circulaire economie, omgaan met hitte, droogte en wateroverlast, biodiversiteit en zorgvuldig ruimtegebruik. Daarbij zijn samenwerking en veiligheid belangrijke voorwaarden voor succes.

Waarom deze aanpak?

Op de Drentse bedrijventerreinen gebeurt al veel. Ondernemers, gemeenten, parkmanagers en andere partners werken aan verduurzaming, veiligheid, vergroening en samenwerking. Veel initiatieven hebben een eigen aanpak en netwerk. Daardoor weten ondernemers niet altijd waar ze terechtkunnen voor kennis, ondersteuning of financiering en blijven kansen liggen. Met deze aanpak brengen we bestaande initiatieven, kennis en middelen beter bij elkaar. Zo ontstaat meer overzicht en kunnen goede ideeën sneller worden uitgevoerd.

De aanpak komt voort uit de Economische Koers Drenthe, die Provinciale Staten in november 2024 hebben vastgesteld.

Wat hebben ondernemers en gemeenten eraan?

De aanpak helpt ondernemers, parkmanagers en gemeenten om samen stappen te zetten op onderwerpen die spelen op hun bedrijventerrein. Denk aan oplossingen voor een vol elektriciteitsnet, een veiliger terrein, meer ruimte voor vergroening of een betere samenwerking tussen bedrijven.

Ook wordt het makkelijker om gebruik te maken van bestaande kennis, regelingen en ondersteuning. Partijen hoeven dan niet steeds opnieuw het wiel uit te vinden en tijd, geld en energie kunnen slimmer worden ingezet.

Zo werken we samen aan bedrijventerreinen die klaar zijn voor de toekomst. Zodat bedrijven kunnen blijven ondernemen, investeren en groeien.

2. Een goede basis voor de volgende stap

Op bedrijventerreinen in Drenthe wordt door ondernemers, gemeenten en andere partners al veel gedaan aan verduurzaming, innovatie en een aantrekkelijke werkomgeving. De Aanpak toekomstbestendige bedrijventerreinen (TBBT) sluit daarop aan en bouwt voort op bestaande kennis, netwerken en investeringen, zodat ondernemers, parkmanagers en gemeenten gericht samen de volgende stap kunnen zetten.

2.1 Wat is er al gedaan

De afgelopen jaren zijn op allerlei gebieden stappen gezet richting toekomstbestendige bedrijventerreinen. Dat gebeurde niet vanuit één programma, maar vanuit een breed netwerk van ondernemers, gemeenten, provincie, parkmanagers, kennisinstellingen en andere partners.

Eerst weten waar we staan

In 2021 is de toekomstbestendigheid van alle Drentse bedrijventerreinen onderzocht. Daarbij is gekeken naar duurzaamheid, economische vitaliteit en de kwaliteit van gebouwen en openbare ruimte. De resultaten zijn vertaald naar een dashboard waarmee ondernemers, gemeenten en provincie kansen en aandachtspunten per terrein beter in beeld kunnen brengen. Ook is onderzocht hoe een aanpak waarin energie, ruimte, groen en veiligheid met elkaar worden verbonden eruit zou kunnen zien. Integraal dus. Die verkenning liet zien dat veel opgaven met elkaar samenhangen en beter in samenhang kunnen worden aangepakt. De inzichten uit dat onderzoek zijn verwerkt in deze aanpak.

Werken aan energie en samenwerking

De afgelopen jaren is veel geïnvesteerd in betaalbare en betrouwbare energie op bedrijventerreinen. Via het programma [Energie neutrale Bedrijventerreinen in 2035](#) zijn ondernemers ondersteund bij energiebesparing, duurzame opwek en het omgaan met het volle elektriciteitsnet. Op verschillende terreinen zijn uitvoeringsplannen opgesteld. Ondernemers werken nu vaker samen aan oplossingen die afzonderlijk moeilijk haalbaar zijn.

Deze inzet kreeg een vervolg via het Programma Verduurzaming Bedrijventerreinen (PVB). Daarmee wordt niet alleen gewerkt aan verduurzaming, maar ook aan het versterken van samenwerking tussen ondernemers.

Investeren in economische kracht

Tijdens de energiecrisis (2021-2022) zijn ondernemers geholpen met energiebesparende maatregelen. Daarnaast hebben verschillende Regiodeals en samenwerkingen binnen de Dutch Tech Zone bijgedragen aan economische ontwikkeling en verduurzaming van bedrijventerreinen.

Werken aan groenere en klimaatbestendige bedrijventerreinen

Een bedrijventerrein is niet alleen een economische locatie, maar ook de dagelijkse werkomgeving van ondernemers en werknemers en onderdeel van de omgeving. Daarom wordt steeds meer geïnvesteerd in vergroening, biodiversiteit, verblijfskwaliteit en de gevolgen van klimaatverandering. Waterberging, minder verharding en aandacht voor natuur helpen schade en hinder door hitte of zware neerslag te beperken en maken een terrein aantrekkelijker. Ervaringen op andere bedrijventerreinen laten zien dat de vastgoedwaarde van panden toenemen en werknemers minder stress ervaren.

Programma's zoals de Basiskwaliteit Natuur Drenthe (BKN), natuurinclusief ontwikkelen en Werklandschappen van de Toekomst (WvdT) leveren hier nu al een belangrijke bijdrage aan.

Circulair ondernemen krijgt steeds meer ruimte

Veel bedrijventerreinen spelen een belangrijke rol in de overgang naar een circulaire economie. Ondernemers werken samen aan slimmer gebruik van grondstoffen, hergebruik van materialen en nieuwe vormen van productie en logistiek.

Veilige bedrijventerreinen

Een bedrijventerrein kan alleen succesvol zijn als ondernemers en werknemers zich veilig voelen. Daarom wordt al jaren gewerkt aan het voorkomen dat criminelen misbruik maken van bedrijven, panden of bedrijventerreinen. Gemeenten, ondernemers en veiligheidspartners investeren samen in bewustwording, signalering en samenwerking.

2.2 De volgende stap

Deze initiatieven laten zien dat er op Drentse bedrijventerreinen al veel gebeurt. De uitdaging is nu om bestaande inspanningen beter te laten aansluiten op de praktijk van ondernemers. Energie raakt de ruimte voor groei. Veiligheid beïnvloedt het vestigingsklimaat. Vergroening beperkt klimaatrisico's en verhoogt de kwaliteit van de werkomgeving.

De Aanpak TBBT is de volgende stap. De meerwaarde van deze aanpak zit in de verbindende rol van de provincie. Uit gesprekken met ondernemers, parkmanagementorganisaties en gemeenten blijkt, dat zij behoefte hebben aan een partij die zorgt voor overzicht, partijen met elkaar verbindt en helpt om plannen uit te voeren. De provincie vult deze rol in door kennis, netwerken, regelingen en programma's bij elkaar te brengen. Daardoor werken partijen beter samen en kunnen ondernemers en gemeenten sneller stappen zetten.

Bedrijventerreinen die nu stappen zetten, ontwikkelen zich tot aantrekkelijke werklocaties. Een veilige plek waar ondernemers kunnen investeren en groeien, werknemers graag werken en gezamenlijke opgaven worden omgezet in concrete kansen met aandacht voor de omgeving. Iedere investering in samenwerking, veiligheid, verduurzaming, vergroening of innovatie kan de bedrijfsvoering en het terrein versterken.

3. Bedrijventerreinen als plek voor vernieuwing en groei

Stel je een bedrijventerrein voor waar ondernemers energie met elkaar delen, wateroverlast beperken door water slim op te vangen en gebouwen en buitenruimte groener inrichten. Een terrein dat veilig en goed bereikbaar is, waar bedrijven ruimte hebben om te groeien, werknemers graag komen en ondernemers samen oplossingen realiseren die voor één bedrijf alleen niet haalbaar zijn.

Dat toekomstbeeld is dichterbij dan we soms denken. Op veel plekken in Drenthe worden vandaag al stappen gezet richting die toekomst. De uitdaging voor de komende jaren is om deze stappen te verbinden, ondersteunen en te versnellen. Want de keuzes die we vandaag maken, bepalen hoe onze bedrijventerreinen er over tien, twintig of zelfs vijftwintig jaar uitzien.

3.1 Onze ambitie voor 2050

Ondernemers, gemeenten, provincie en partners werken samen aan bedrijventerreinen waar bedrijven nu en in de toekomst goed kunnen ondernemen. Dat vraagt om voldoende ruimte, betrouwbare voorzieningen, een veilige, aantrekkelijke en bereikbare werkomgeving en ondersteuning bij gezamenlijke opgaven. Zo blijven economische ontwikkeling en maatschappelijke doelen met elkaar in balans.

In 2050 zijn alle Drentse bedrijventerreinen toekomstbestendig. Dat betekent dat zij:

- Economisch vitaal zijn;
- Veilig en weerbaar zijn;
- Beschikken over sterke samenwerkingsverbanden;
- Duurzaam omgaan met energie en grondstoffen;
- Goed bereikbaar zijn;
- Bijdragen aan biodiversiteit en het verminderen van de gevolgen van klimaatverandering;
- Flexibel kunnen inspelen op nieuwe ontwikkelingen;
- Aantrekkelijk zijn ingericht.

Bedrijventerreinen functioneren dan als moderne werklandschappen waar economie, leefomgeving en maatschappelijke opgaven bij elkaar komen en elkaar versterken.

Aanpak toekomstbestendige bedrijventerreinen

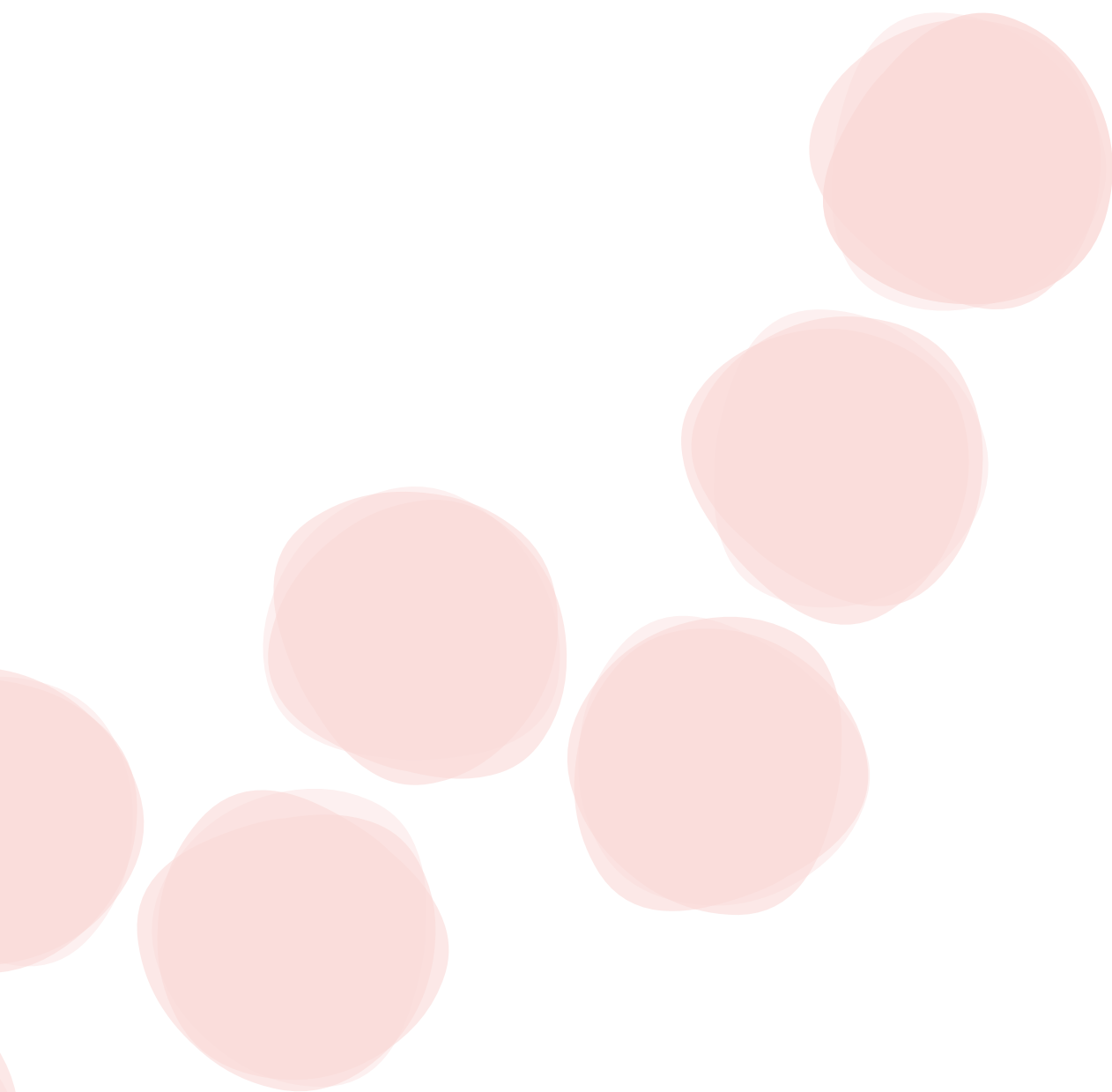
3.2 Onze ambitie voor 2027

De toekomst begint met concrete stappen op het bedrijventerrein. Daarom richten we ons de komende jaren op een ambitie die voor ondernemers en partners zichtbaar en uitvoerbaar is.

In 2027 werken vijftig bedrijventerreinen, verspreid over alle Drentse gemeenten, actief aan hun toekomstbestendigheid. Daarbij besteden we extra aandacht aan organiserend vermogen¹, veiligheid en weerbaarheid.

¹ Het organiserend vermogen verschilt sterk per bedrijventerrein. De meeste terreinen in Drenthe hebben op dit moment geen parkmanagement.

Dat betekent niet dat alle terreinen in 2027 klaar zijn. Wel werken op steeds meer plekken ondernemers, gemeenten en partners aan concrete plannen en investeringen die passen bij de behoeften van het terrein.

4. Waar zetten we op in

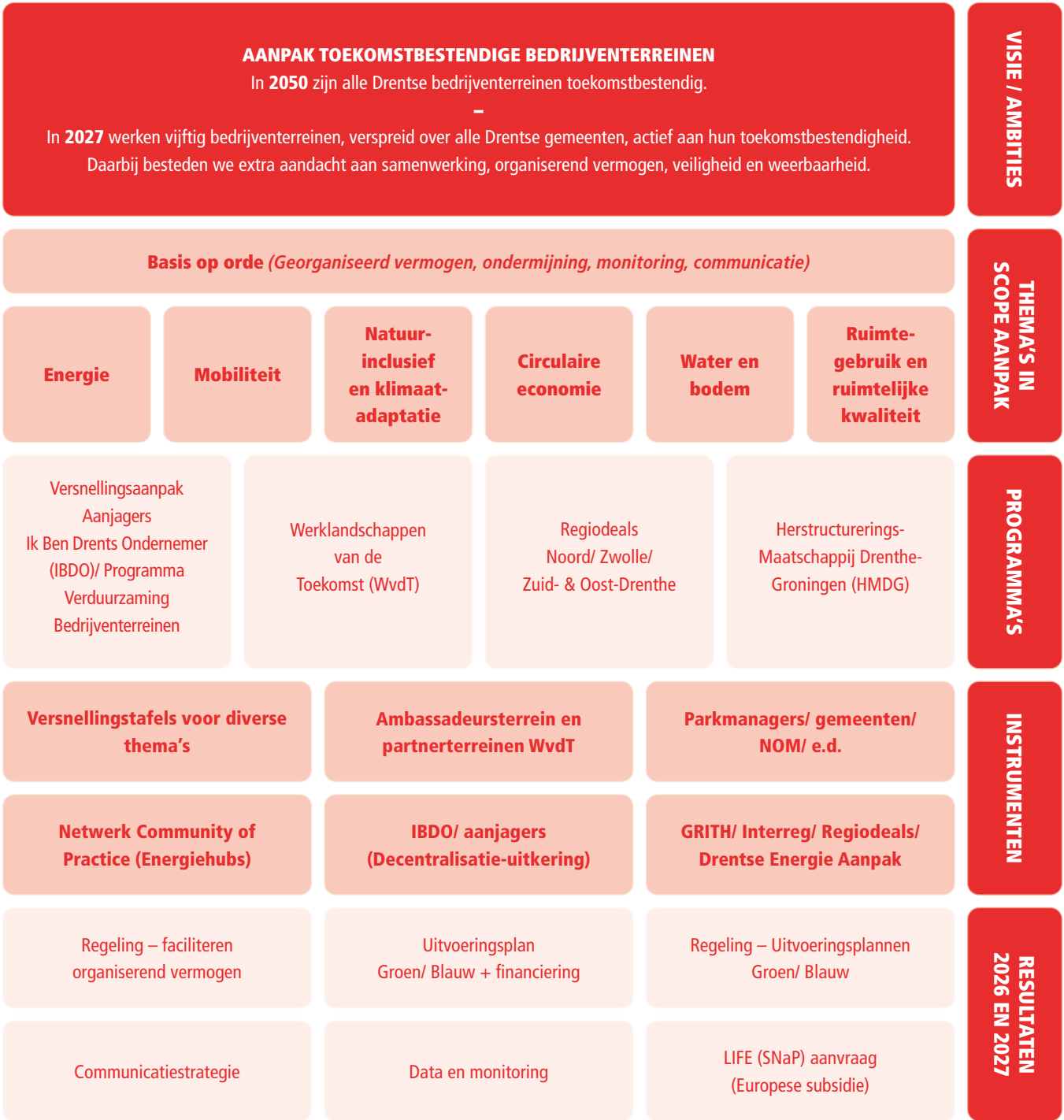
Een ambitie geeft richting, en wordt werkelijkheid als we ermee aan de slag gaan. Daarom vertalen we de langetermijnambitie naar concrete doelen en uitvoerbare stappen voor de komende jaren (zie figuur 1). We richten ons daarbij op thema's die direct van invloed zijn op de kwaliteit, bedrijfszekerheid en ontwikkelmogelijkheden van Drentse bedrijventerreinen. Een sterke organisatie op het bedrijventerrein is daarbij de basis. De vragen en kansen op het bedrijventerrein zijn het vertrekpunt. Ondernemers(verenigingen), parkmanagementorganisaties, gemeenten, provincie en andere partners bepalen samen welke maatregelen nodig en haalbaar zijn.

De Aanpak TBBT ondersteunt dit proces. De aanpak helpt partijen om elkaar te vinden, een gezamenlijk plan te maken en passende ondersteuning te regelen. Daarbij is maatwerk essentieel. Ieder bedrijventerrein heeft immers een eigen bedrijvenmix, organisatiegraad, fysieke situatie en ontwikkelvraag.

We sluiten zoveel mogelijk aan bij lokale, regionale, nationale en Europese programma's, netwerken en samenwerkingen. Voorbeelden daarvan zijn: Regiodeals, [Werklandschappen van de Toekomst](#) (WvdT), [MKB Fonds Drenthe](#), [Vereniging Circulair Groningen Drenthe](#), [Energiefonds Drenthe](#) en [LIFE SNaP](#), Europese [Green Renewable Industrial Transition Hotspots-project](#) (GRITH) en verschillende Interreg-projecten. Deze initiatieven brengen nieuwe ideeën, investeringen en samenwerkingen naar onze ondernemers, gemeenten en provincie. Via de aanjagers van het [Programma Verduurzaming Bedrijventerreinen](#) (PVB) en de ondersteuning van [Ik Ben Drents Ondernemer](#) (IBDO) worden ondernemers geholpen met vraagstukken rond onder andere energie, innovatie, digitalisering en samenwerking. De vraag van de ondernemer staat daarbij centraal.

We kiezen bewust voor een aanpak die aansluit bij de praktijk op bedrijventerreinen. Met gerichte instrumenten, zoals uitvoeringsplannen, kennisdeling, monitoring, versnellingsafspraken en Europese samenwerkingsprojecten, helpen we ondernemers, gemeenten en partners om plannen om te zetten in concrete resultaten.

Figuur 1. Van ambitie naar uitvoering

4.1 Basis op orde

Georganiseerde samenwerking

Een toekomstbestendig bedrijventerrein vraagt om een vorm van organisatie tussen ondernemers onderling. Ondernemers moeten elkaar weten te vinden en samen kunnen werken aan kansen en oplossingen. Dit vergroot de slagvaardigheid.

De komende jaren ondersteunt de provincie bedrijventerreinen bij:

- Het versterken van ondernemersnetwerken;
- Het organiseren van parkmanagement;
- Het ontwikkelen van gezamenlijke plannen;
- Het verbinden van ondernemers, gemeenten en provincie.

Data, monitoring en praktijkervaring

Ondernemers en overheden kunnen beter gericht investeren als duidelijk is wat er op een terrein speelt. Daarom bouwen we verder aan een gezamenlijke en feitelijke kennisbasis voor toekomstbestendige bedrijventerreinen.

Met data, monitoring en praktijkervaring krijgen ondernemers, terreinorganisaties, gemeenten en provincie beter zicht op knelpunten, ontwikkelkansen en de resultaten van maatregelen.

Hierdoor kunnen we:

- Ontwikkelingen volgen;
- Resultaten zichtbaar en meetbaarder maken;
- Van elkaar leren;
- Succesvolle initiatieven opschalen;
- De aanpak waar nodig bijsturen.

Veiligheid en ondermijning

Ondernemers en werknemers functioneren beter in een veilige werkomgeving. Het beperkt risico's voor bedrijven, versterkt het onderlinge vertrouwen en draagt bij aan een aantrekkelijk vestigingsklimaat. Daarom is het belangrijk te investeren in bedrijventerreinen die aantrekkelijk zijn en weerbaar tegen criminaliteit. Gemeenten, ondernemers en veiligheidspartners werken al aan bewustwording, preventie en het vergroten van de weerbaarheid tegen ondermijnende criminaliteit. Door deze verder met elkaar te verbinden, kunnen kansen nog beter worden benut, onder meer via de [Versterkte Drentse Aanpak Ondermijning](#).

Daarbij gaat het onder andere om:

- Bewustwording en voorlichting;
- Vroegtijdige signalering van risico's;
- Samenwerking tussen ondernemers en overheid;
- Het vergroten van de sociale veiligheid op bedrijventerreinen, zoals goede verlichting, toezicht en een omgeving waarin medewerkers zich veilig kunnen verplaatsen.

Communicatie

Ondernemers moeten weten waar zij terecht kunnen met vragen, welke ondersteuning beschikbaar is en welke kansen er zijn om samen stappen te zetten. Door eenduidige, heldere communicatie profiteren meer bedrijventerreinen van wat elders al werkt.

Met een sterke organisatie, een veilige omgeving, goede informatie en duidelijke communicatie ontstaat de basis om ook op andere thema's, zoals energie, mobiliteit, vergroening en ruimtegebruik, samen resultaten te behalen.

Door samen te werken kunnen ondernemers meer bereiken met minder tijd en kosten.

4.2 Energie

Een betrouwbare en betaalbare energievoorziening is van levensbelang voor bedrijven. De energievoorziening staat onder druk doordat een vol stroomnet uitbreiding of verduurzaming niet vanzelfsprekend maakt.

Op bedrijventerreinen liggen kansen voor energiebesparing, duurzame opwek, energieopslag en slimme vormen van energiegebruik. We werken aan en staan open voor gezamenlijke oplossingen op bedrijventerreinen, zoals energiedelen en lokale energiesystemen. Door samen te werken kunnen ondernemers beschikbare energie beter benutten en ontstaat meer ruimte voor groei en innovatie.

De komende jaren richten we ons op:

- Oplossingen voor het volle stroomnet;
- Energiebesparing;
- Duurzame opwek van energie.

Bij energieopwek en energie-infrastructuur kijken we ook naar slim ruimtegebruik en ruimtelijke kwaliteit. Denk aan zon op daken, groene parkeerplaatsen met laadvoorzieningen of combinaties waarbij energie, klimaatadaptatie en biodiversiteit elkaar versterken. Voor de energieopgaven maken we onder andere gebruik van de [Drentse Energieaanpak](#) (DEA).

4.3 Mobiliteit

Bedrijventerreinen moeten goed bereikbaar zijn voor werknemers, bezoekers, leveranciers en goederenvervoer. De komende jaren verandert mobiliteit. We zien meer elektrisch vervoer, veranderingen in de logistiek en uitdagingen op de arbeidsmarkt. Ook nemen de druk op ruimte en het energienet toe. Mobiliteit, energie en economie hangen daardoor steeds meer met elkaar samen. Daarom werkt de provincie samen met gemeenten, ondernemers, terreinorganisaties, netbeheerders en het Rijk aan slimme oplossingen.

Daarbij kun je denken aan:

- Betere verbindingen voor fiets en openbaar vervoer;
- Deelvervoer;
- Mobiliteitshubs;
- Duurzaam goederenvervoer;
- Laadpunten voor elektrische voertuigen;
- Energiehubs;
- Slimme digitale toepassingen.

Door mobiliteit in samenhang aan te pakken, worden bedrijventerreinen beter bereikbaar, duurzamer en aantrekkelijker voor ondernemers en werknemers. Zo versterken we de economie van Drenthe én helpen we bij opgaven zoals bereikbaarheid, duurzaamheid en ruimtegebruik. Dit helpt ondernemers om te groeien, versterkt het vestigingsklimaat en zorgt ervoor dat bedrijventerreinen klaar zijn voor nieuwe ontwikkelingen.

4.4 Natuurinclusief en klimaatadaptatie

Bedrijventerreinen merken steeds vaker de gevolgen van klimaatverandering, bijvoorbeeld door wateroverlast en hittestress. Meer groen, ruimte voor water en aandacht voor biodiversiteit beperken risico's voor gebouwen en bedrijfsprocessen en zorgen voor een mooiere en koelere werkomgeving. De praktijk laat zien dat de vastgoedwaarde van gebouwen stijgt, de productiviteit toeneemt en ziekteverzuim daalt.

Daarom stimuleren we initiatieven die bijdragen aan:

- Vergroening van terreinen;
- Vermindering van de gevolgen van klimaatverandering (klimaatadaptatie);
- Vergroten van biodiversiteit;
- Waterberging;
- Een gezonde leefomgeving.

We vertalen de doelen van natuurinclusief ontwikkelen, WvdT en de Basiskwaliteit Natuur naar concrete uitvoeringsplannen en projecten. We stimuleren dat ondernemers, parkmanagers en gemeenten natuur en klimaat meenemen in hun plannen. Zo maken we vanuit WvdT samen met gemeenten en ondernemers inrichtingsplannen voor bedrijventerreinen die zorgen voor meer groen, meer ruimte voor water en een prettige werkomgeving.

Basiskwaliteit Natuur betekent dat er ook buiten natuurgebieden genoeg ruimte is voor planten en dieren. Op een bedrijventerrein kan dat met bijvoorbeeld meer groen, bloemen, bomen, natuurlijke oevers, nestplekken en een gezonde bodem. Dit helpt niet alleen de natuur. Het zorgt ook voor een prettiger werkomgeving, meer verkoeling op warme dagen en minder wateroverlast bij hevige regen. Zo wordt het bedrijventerrein aantrekkelijker en beter voorbereid op de toekomst.

4.5 Circulaire economie

Beschikbaarheid van grondstoffen is niet meer vanzelfsprekend. Een tekort aan grondstoffen vraagt om investeringsbeslissingen en aanpassingen in bedrijfsprocessen. Op bedrijventerreinen liggen kansen voor gezamenlijke oplossingen, zoals: hergebruik van grondstoffen, samenwerking binnen productieketens en werken aan opslagproblematiek. Door kennisuitwisselingen worden oplossingen zichtbaar. En kan gericht worden gewerkt aan haalbaarheid en betaalbaarheid en daarmee het versterken van de economische positie en duurzaamheid van het terrein.

De komende jaren richten we ons met het [Actieplan Circulaire Economie](#) op:

- Kennis en bekendheid over circulariteit;
- Circulaire samenwerking;
- Efficiënt gebruik van ruimte en grondstoffen.

4.6 Water en bodem

Water en bodem sturend ontwikkelen is de basis voor een gezonde, veilige en toekomstbestendige leefomgeving. Door klimaatverandering krijgen we vaker te maken met droogte, watertekorten, hevige regenbuien en wateroverlast. Daarom is het belangrijk om bij de inrichting van gebieden rekening te houden met de bodem en het water. Een slimme inrichting maakt een gebied aantrekkelijker en helpt overlast, schade en extra kosten te beperken.

We stimuleren maatregelen die helpen om:

- Water beter vast te houden en de beschikbaarheid te vergroten;
- Wateroverlast te beperken en de klimaatbestendigheid te versterken;
- Verharding weg te halen waar die niet nodig is;
- De kwaliteit van bodem en water te verbeteren;
- Water te besparen en het waterverbruik van bedrijven te verlagen.

Voor het bevorderen van waterbesparing werken we samen met de Waterleidingmaatschappij Drenthe. We delen kennis, vergroten het bewustzijn en ondersteunen bedrijven bij slimmer watergebruik. Zo werken we samen aan een duurzaam en toekomstbestendig watersysteem.

4.7 Ruimtegebruik en ruimtelijke kwaliteit

De vraag naar ruimte voor bedrijven(terreinen) in Drenthe groeit, terwijl de beschikbare ruimte beperkt is. [De behoefteraming 2026](#) onderstreept het belang van voldoende en passende ruimte om te ondernemen. Zorgvuldig omgaan met ruimte op bestaande bedrijventerreinen is dan ook van groot belang.

We kijken naar samenhang tussen werken, bereikbaarheid, energie, groen en water. Een mooi en goed ingericht bedrijventerrein is aantrekkelijker voor ondernemers, (jonge) werknemers en bezoekers. Het biedt ook ruimte voor toekomstige ontwikkelingen.

We zetten in op:

- Beter gebruik van de beschikbare ruimte;
- Herontwikkeling van verouderde locaties;
- Een aantrekkelijke inrichting van bedrijventerreinen.

De [Herstructureringsmaatschappij Drenthe-Groningen](#) (HMDG) is één van de onderdelen waarmee we deze aanpak uitvoeren. De organisatie richt zich op herontwikkeling, verduurzaming en slimmer gebruik van de ruimte op bestaande bedrijventerreinen. De HMDG heeft hiervoor € 10 miljoen investeringsvermogen beschikbaar.

5. Samen aan de slag

5.1 Gouden regels voor samenwerking

De manier van werken verschilt per bedrijventerrein en vraagt om maatwerk. Toch hanteren we een aantal gezamenlijke uitgangspunten.

Werk vanuit de vraag van het bedrijventerrein

De beweging begint bij ondernemers op een bedrijventerrein. Wat belemmert ondernemers in hun bedrijfsvoering of ontwikkeling? Welke gezamenlijke kansen zien zij? Die praktijkvragen zijn het vertrekpunt voor gemeenten, provincie en partners.

Verbind bestaande inspanningen

De aanpak TBBT is geen nieuw programma naast bestaande programma's. We bouwen voort op wat er al gebeurt en maken gebruik van bestaande kennis, middelen en netwerken. De aanpak zorgt ervoor dat inspanningen beter op elkaar aansluiten.

Spreek af wie wat doet

Iedere partij heeft een eigen rol en verantwoordelijkheid. Ondernemers en terreinorganisaties houden zoveel mogelijk zelf regie op de ontwikkeling van hun terrein. De provincie ondersteunt, verbindt en helpt waar publieke inzet of samenwerking nodig is.

Begin concreet en leer onderweg

We starten met uitvoerbare projecten die aansluiten bij een concrete vragen op het terrein. Wat aantoonbaar werkt voor ondernemers, passen we waar mogelijk ook elders toe. Wat onvoldoende werkt, stellen we bij.

5.2 We doen het samen

Toekomstbestendige bedrijventerreinen ontstaan alleen door samenwerking.

Ondernemers en ondernemersverenigingen

Ondernemers staan centraal. Zij kennen de dagelijkse praktijk, risico's en kansen van hun bedrijventerrein het beste. De aanpak helpt hen om gezamenlijke belangen te organiseren, kansen te benutten en investeringen mogelijk te maken.

Gemeenten

Gemeenten zijn belangrijke partners op bedrijventerreinen. Zij zorgen voor de publieke randvoorwaarden. Ze kunnen ondersteuning krijgen bij het versterken van samenwerking, het verbinden van opgaven en het inzetten van beschikbare instrumenten voor concrete vragen vanaf het terrein.

Provincie Drenthe

De provincie ondersteunt, verbindt en stimuleert waar dit meerwaarde heeft voor bedrijventerreinen. We brengen partijen bij elkaar, wijzen de weg naar kennis en financiering en helpen kansrijke plannen verder. Ook bewaken we de samenhang en monitoren de voortgang.

Partners

Kennisinstellingen, waterschappen, netbeheerders, de Noordelijke Ontwikkelingsmaatschappij (NOM) en maatschappelijke organisaties leveren een belangrijke bijdrage. Samen ontstaat een netwerk waarin kennis, ervaring en uitvoeringskracht samenkomen.

5.3 Ondersteuning bij financiering en uitvoering

De aanpak is geen apart investeringsprogramma met een vast budget tot 2050. Met de aanpak helpt de provincie ondernemers, parkmanagementorganisaties en gemeenten om plannen te maken en deze te verbinden met bestaande regelingen, programma's en fondsen. Dat kan zijn van de provincie, maar ook van de regio, het Rijk of de Europese Unie. Zo ontstaat meer uitvoeringskracht en kan met beschikbare middelen meer resultaat worden bereikt op Drentse bedrijventerreinen. Zonder dat voor ieder initiatief een nieuw fonds of programma hoeft te worden opgericht.

Een klein provinciaal programmateam ondersteunt deze aanpak. Het team zorgt voor afstemming, communicatie, monitoring en het verbinden van partijen.

Heeft u vragen, ideeën of plannen voor uw bedrijventerrein? Neem dan contact op met uw gemeente of mail ons via bedrijventerreinen@drenthe.nl. We denken graag mee over de mogelijkheden.

